

altsaa paa de rent belærende Fags Omraade nye Metoder, men han var jo kun udstyret med meget faa Kundskaber paa disse Felter. Den nye Tid har udstyret den højere Skoles Lærere med større Kundskaber, men de nye Skoleideer driver nu ogsaa denne Skoles Lærere til at sætte Børnene til at læse i Naturens store Bog foruden i Skolebøgerne. Jeg tror virkelig ikke, det er til nogen Fordærv for Skolen, eller at det er egnet til at opløse Disciplin og Lydighed, og jeg kan ikke tage det som et Tegn paa, at Ragnarok nærmer sig for Skolen under mit Styre.

Om de ny-europæiske Skoleideer vil jeg for øvrigt ligesom det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen sige, at man skal stille sig sympatisk afventende til dem. Jeg ser ogsaa med største Interesse paa de Forsøg, som selve den konservative københavnske Skoleborgmester har maattet gaa med til, at der gøres i den københavnske Kommuneskole, og jeg har ligeledes med største Interesse læst den Indberetning, som to af den højere Skoles Lærere, der har haft Rejsestipendium og besøgt Skoler i Tyskland, har indsendt til Ministeriet. Jeg erkender nemlig, at vi endnu ikke kender de Kræfter, der ligger i Barndommen, fordi vi med vor Kundskabsskole har lagt dem i Spændetrøje, og naar Børnene saa har protesteret derimod paa den ene Side ved Dovenskab og paa den anden Side ved Utyskestreger, har vi straffet dem i Stedet for at forstaa de haarde Kaar, vi bød dem. Naturligvis er det ikke disse ny-europæiske Skoleideers Bæreres Mening, at de vil opløse Disciplin og Lydighed, men de mener, at Børnene indefra selv vil skabe en Disciplin og en Lydighed, der langt overgaar den, der kan skabes ved Tvang. Hvor langt de kan naa og dog faa det nødvendige Skolearbejde gjort og hos Børnene faa udviklet den nødvendige Tilvænningssevne overfor Livet, det ved ingen, maaske hører disse Ideer først hjemme i et senere Samfund, hvor Klassemodsatningerne er mindre end i vort. Men jeg siger ligesom det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen: Lad dem prøve videre, saaledes som Københavns Kommune allerede har tilladt dem at prøve, og lad en rolig Kritik ledsage deres Forsøg, ikke i Forventning om at faa den Triumf at slaa dem ned, men for at lære deres Ideers Ydeevne og Begrænsning at kende og deri høste Værdier for vore Børns Opdragelse. Men de Herrer Venstremænd maa for Fremtiden finde sig i, at de alene ikke kan forpagte Grundtvig og Kold paa Møderne ude i Landet; det holder de meget af, mens

de i deres Regeringstid ikke har gjort blot et eneste Skridt for at bringe disse Ideer ind i Folkeskolen. Vi andre kommer ogsaa ud i Landet, og vi skal ogsaa nok forklare Skoleideerne; jeg takker for det Materiale, jeg har faaet ved denne Omtale af Skolen under Finanslovbehandlingen.

Det ærede Medlem Hr. N. Neergaard har ogsaa været ude for at skræmme Befolkningen. Det er den foreslaaede Udvidelse af Undervisningen paa Statens Lærerhøjskole, der har faaet det ærede Medlem og efter ham andre Venstretalere til at raabe Vagt i Gevær; en enkelt Venstretaler, det ærede Medlem Hr. S. C. Nørgaard, har sunget den gamle Melodi, at Forstanderen egner sig ikke til sit Arbejde; for han kan ikke samarbejde med Folk af andre Anskuelser. Det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen og det ærede Medlem Hr. Fisker har allerede tilbagevist denne Anklage imod Forstanderen; jeg vil ikke gøre det, jeg vil hellere lade Kendsgerningerne tale. Aldrig noget Aar har der været en saadan Tilstrømning til Lærerhøjskolen som i Aar. Jeg har været ude at holde Foredrag for Kursisterne — ja, jeg maa bekende, at det var om Skolesagen —, og jeg har sjældent befundet mig saa vel som i denne Sal fuld af Lærere og Lærerinder, i hvem den hellige Ild brændte. Her sad ældre Forskolelærerinder stille og straalende over, at de endelig havde faaet Adgang til Højskolen, og over den udmærkede Maade, hvorpaa Forstanderen havde tilrettelagt deres Kursus; unge Lærere tog Ordet og udtalte deres Glæde over, hvad de lærte, der var kun eet, de krævede, og det var pædagogiske Kursus. Dette til Underretning for de Talere, der har kritiseret Forstanderens Planer om et saadant Kursus. Men ogsaa udefra vokser Kravene om at faa Adgang til Højskolen. Realskolelærerne har bedt, om der maa blive oprettet Kursus i praktisk Pædagogik for dem og nu for nylig bedt om Adgang til Fjernundervisning; husholdningsinteresserede Kvinder har anmodet om at faa videnskabelig Husholdningslære indført paa Højskolen; Ædrueghedsvennerne har ønsket Kursus i Sundhedslære paa Højskolen, ja, der er endogsaa kommet mig et Rygte for Øre om, at selv Friskolelærerne nu ogsaa skulde ønske et Kursus paa Statens Lærerhøjskole. Lærerhøjskolen vokser altsaa op til at blive det virkelige Centrum i vor pædagogiske Verden. Dette vilde være et ganske utænkeligt Fænomen, hvis Forstanderen, det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen, virkelig var saaledes, som det ærede Medlem